

EL LLENGUATGE

El que cal

Tal com ja hem comentat en alguna ocasió anterior, no sempre hi ha una línia divisòria clara entre una oració relativa substantiva i una oració interrogativa indirecta. En una construcció complexa com *Agafen el que volen*, l'oració subordinada *el que volen* és una relativa substantiva (és a dir, té el mateix valor que un grup nominal, com és ara *moltes coses*), i en una altra d'anàloga com *Pregunta què volen*, l'oració subordinada, *què volen*, és una interrogativa indirecta, susceptible d'independitzar-se i esdevenir una oració d'interrogació directa: *Què volen?* Tant l'una com l'altra, doncs —la relativa substantiva i la interrogativa indirecta—, són oracions subordinades, que constitueixen el complement acusatiu de l'oració principal. Però si en els exemples precedents és ben clar que la primera construcció no admetria una interrogativa indirecta (no és possible «*Agafen què volen*») i que, anàlogament, la segona no admetria una relativa substantiva (tampoc no és possible «*Pregunta el que volen*»), en d'altres casos —depèn del verb de la principal— hom pot arribar a vacil·lar sobre quina de les dues solucions és la més adequada i, fins i tot, al nostre entendre, a admetre la bondat de totes dues solucions. Creiem, així, que tant podríem dir, expressant una mateixa idea, *Ara us explicarem el que s'ha de fer* (relativa substantiva) i *Ara us explicarem què s'ha de fer* (interrogativa indirecta). Per això hem dit al principi que no sempre hi ha una línia divisòria clara entre aquests dos tipus d'oracions subordinades.

Aquest fet, és a dir, aquesta manca de divisió precisa —que, repetim-ho, només té lloc en certs casos— entre aquestes dues classes de subordinades, i la vacil·lació fonètica de què és sovint objecte el conjunt relatiu *el que* (equivalent a *allò que*), siguin resolts per alguns per mitjà d'una interrogativa indirecta, és a dir, amb el mot interrogatiu *què* en lloc del terme relatiu *el que*. Això sol esdevenir-se quan d'una mateixa oració principal depenen dues subordinades unides per un mot de coordinació o anàleg. Llegim: «Tant importa el que vols tu com què volen ells». Però *importar* no admet cap interrogativa. Cal dir, per tant, *Tant importa el que vols tu com el que volen ells*.

Albert Jané